विह्वलः चलनासमर्थः काष्ठवत्पतितः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ अंतःपुराणि स्त्रियः ॥ ५ ॥ ६ ॥ कदल्यइववेपमानाआसन्नितिशेषः ॥ ७ ॥ ८ ॥ दृष्ट्वामनसैवात्मप्रत्ययेनदुःखवतीर्ज्ञात्वा ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ ॥ १२ ॥ जीवन्नरोभद्रशतानिपश्येदितिमनसिनिधायाह यत्त्वयेति ॥ १३॥ जयेइति इष्टवियोगमात्रेणदशरथादिर्मृतः अस्यतुजयेनैराश्यमधिकंमरणकारणमस्तीतिभावः उक्तांसंक्षेपेण पुनर्ब्रूहिविस्तरेण

विह्वलःपतितोभूमौनष्टचेताइवद्विपः॥ तस्मिन्निपतितेभूमौविह्वलेराजसत्तमे ॥ २॥ आर्त्तनादोमहानासीत्स्त्रीणांभरतसत्तम ॥ सशब्दःपृथिवींकृत्स्नांपूरयामाससर्वशः॥ ३॥ शोकार्णवेमहाघोरेनिमग्नाभरतस्त्रियः॥ रुरुदुर्दुःखशोकार्त्ताभृशमुद्विग्नचेतसः॥४॥ राजानंचसमासाद्यगांधारीभरतर्षभ ॥ निःसंज्ञापतिताभूमौसर्वाण्यंतःपुराणिच ॥ ५॥ ततःस्त्राःसंजयोराजन्समाश्वासयदातुराः॥ मुह्यमानाःसुबहुशोमुंचंत्योवारिनेत्रजं ॥ ६॥ समाश्वस्तास्त्रियस्तास्तुवेपमानामुहुर्मुहुः॥ कदल्यइववातेनधूयमानाःसमंततः॥ ७॥ राजानंविदुरश्चापिप्रज्ञाचक्षुषमीश्वरं ॥ आश्वासयामासतदासिंचंस्तोयेनकौरवं ॥ ८॥ सलब्ध्वाशनकैःसंज्ञांताश्चदृष्ट्वास्त्रियोनृपः॥ उन्मत्तइवराजेंद्रस्थितस्तूष्णींविशांपते॥९॥ ततोध्यात्वाचिरंकालंनिःश्वस्यचपुनःपुनः॥ स्वान्पुत्रान्गर्हयामासबहुमेनेचपांडवान्॥ १०॥ गर्हयंश्चात्मनोबुद्धिंशकुनेःसौबलस्यच॥ ध्यात्वातुसुचिरंकालंवेपमानोमुहुर्मुहुः॥ ११॥ संस्तभ्यचमनोभूयोराजाधैर्यसमन्वितः ॥ पुनर्गावल्गणिंसूतंपर्यपृच्छतसंजयं॥ १२॥ यत्त्वयाकथितंवाक्यंश्रुतंसंजयतन्मया॥ कच्चिद्दुर्योधनःसूतनगतोवैयमक्षयं॥ १३॥ जयेनिराशःपुत्रोमेसततंजयकामुकः॥ ब्रूहिसंजयतत्त्वेनपुनरुक्तांकथामिमां॥ १४॥ एवमुक्तोब्रवीत्सूतोराजानंजनमेजय ॥ हतोवैकर्त्तनोराजन्सहपुत्रैर्महारथः ॥ १५ ॥ भ्रातृभिश्चमहेष्वासैःसूतपुत्रैस्तनुत्यजैः॥ दुःशासनश्चनिहतःपांडवेनयशस्विना॥ पीतंचरुधिरंकोपाद्भीमसेनेनसंयुगे॥ १६ ॥ इतिश्रीम०क०प०धृतराष्ट्रशोकोनामचतुर्थोऽध्यायः॥ ४॥ ॥ ७॥ वैशंपायनउवाच इतिश्रुत्वामहाराजधृतराष्ट्रोंबिकासुतः ॥ अब्रवीत्संजयंसूतंशोकसंविग्नमानसः॥ १ ॥ दुष्प्रणीतेनमेतातपुत्रस्यादीर्घजीविनः ॥ हतंवैकर्त्तनंश्रुत्वाशोकोममर्माणिकृंतति ॥ २ ॥ तस्यमेसंशयंछिंधिदुःखपारंतितीर्षतः ॥ कुरूणांस्रंजयानांचकेचजीवंतिकेमृताः ॥ ३॥ संजयउवाच हतःशांतनवोराजन्दुराधर्षःप्रतापवान्॥ हत्वापांडवयोधानामर्बुदंदशभिर्दिनैः॥४॥ तथाद्रोणोमहेष्वासःपांचालानांरथव्रजान्॥ निहत्ययुधिदुर्धर्षःपश्चाद्रुक्मरथोहतः॥ ५॥

॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ इतिक०नै०भा०चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ७ ॥ इतीति ॥ १ ॥ दुष्प्रणीतेनदुर्नयेन अदीर्घजीविनोऽस्यायुषः मयैवदुर्नीत्यापुत्रोमरणोन्मुखःकृतइतिभावः ॥ २ ॥ ३ ॥ हत्वानिघ्नन् ॥ ४ ॥ निहत्यैवदुर्द्धर्षइत्यन्वयः जातइतिशेषः ॥ ५ ॥

Digitized by Google